

Брюксел, 22.5.2018г.
COM(2018) 269 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И
СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

*Ангажиране, свързване и овластяване на младите хора: нова стратегия на ЕС за
младежта*

{SWD(2018) 168 final} - {SWD(2018) 169 final}

1. Към нова стратегия на ЕС за младежта

Младите хора силно желаят да поемат контрола над своя живот, да общуват с другите и да ги подкрепят. Въпреки това много от тях се сблъскват с несигурност за своето бъдеще в резултат на технологичната промяна, демографските тенденции, дискриминацията, социалното изключване, фалшивите новини и популизма с все още неизвестни последици върху работните места, уменията или начина, по който функционират нашите демократични общества. Повече от всякога младите хора се нуждаят от устойчивост и способност да се адаптират към тези предизвикателства. Те следва да придобият необходимите умения, за да допринасят за проспериращи, демократични и сплотени общества в Европа и извън нея. В днешния взаимосвързан свят много млади хора са загрижени за глобалните въпроси като изменението на климата или мира и сигурността.

Въпреки икономическия подем и по-ниската безработица неравенствата, включително между поколенията, продължават. За пръв път след Втората световна война съществува реален риск днешното поколение млади хора да се окаже в по-лошо положение от това на своите родители¹. 29 % от лицата на възраст 16 — 29 години са в риск от бедност или социално изключване, а 11,6 % от тези на възраст 15 — 24 години се намират извън системите на заетост, образование или обучение (т.нар. NEET)², докато 15,9 % от младите хора в тази възрастова група са безработни, което е два пъти по-висок процент от този за населението като цяло. Социално-икономическото и демократичното изключване вървят ръка за ръка³. Младите хора, борещи се с неблагоприятни условия, обикновено са по-слабо активни граждани и имат по-малко доверие в институциите. Освен това те по-рядко получават възможност за мобилност, включително по програмата „Еразъм+“.

Европа не може да си позволи пропиляване на таланти, социално изключване или неангажираност сред нейната младеж. Младите хора следва не само да бъдат архитекти на собствения си живот, но и да допринасят за положителната промяна в обществото. Новият Европейски корпус за солидарност е свидетелство за готовността на мнозина млади европейци да демонстрират солидарност с хората и местата в нужда — основна ценност, на която се крепи европейското сътрудничество.

През 2016 г. лидерите на ЕС потвърдиха необходимостта от действия в подкрепа на младежта⁴. В пътната карта от Братислава⁵ те се ангажираха със създаването на по-добри възможности за младите хора — амбиции, които след това бяха доразвити, например в работата по изграждане на европейско пространство за образование⁶.

За да може младите хора да извлекат пълните ползи от действията на ЕС, тези действия трябва да отразяват техните стремежи, творчески заряд и таланти. От своя страна младите хора допринасят положително за постигане на амбициите на ЕС: това поколение е най-добре образованото от всякога и сред използващите по най-творчески начин информационните и комуникационните технологии и социалните мрежи.

¹ Бяла книга за бъдещето на Европа, март 2017 г.

² Евростат, 2016 г.

³ Eurofound – раздел за NEET: <https://www.eurofound.europa.eu/topic/NEETs>.

⁴ Съобщение на Комисията „Инвестиране в младежта на Европа“ (COM(2016)940).

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/media/21229/160916-bratislava-declaration-and-roadmap-bg.pdf>

⁶ https://ec.europa.eu/commission/news/towards-european-education-area-2025-2017-nov-14_bg

Още от 2002 г. ЕС осъществява специално сътрудничество в рамките на политиката си за младежта въз основа на принципите на активното участие и равния достъп до възможности, в полезно взаимодействие с други политики, насочени към младите хора, като образованието и заетостта. Сътрудничеството подтикна към промени в политиката и законодателството в държавите членки и допринесе за изграждането на капацитет на младежките организации. Остават открити обаче важни предизвикателства, като например приобщаването на повече млади хора от много по-разнообразни среди, включително такива, които разполагат с по-малко възможности, както и достигането в по-голяма степен до местното равнище.

Като приобщава и овластява младите жени и мъже, политиката за младежта може да се допринесе за успешното осъществяване на визията за континент, където младите хора могат да се възползват от възможностите и да са съпричастни с европейските ценности, както е посочено в Съобщението на Комисията „Укрепване на европейската идентичност чрез образование и култура“⁷.

Подновеното сътрудничество в ЕС по въпросите на младежта може да спомогне за преодоляване на настоящия парадокс, свързан с участието. Младите хора проявяват интерес към политиката⁸ и са социално активни: 53 % участват в организирани дейности, почти една трета са активни доброволци, а други подкрепят кауза посредством медийно внимание или потребителски избор. Въпреки това те са склонни да се отдръпват от традиционните форми на участие. Повсеместно младежите в риск от социално изключване са недостатъчно представени. Лицата, отговорни за вземането на решения, трябва да превърнат в реалност участието на всички млади хора: да направят действията в тяхна полза прозрачни, да достигат и общуват с тях по достъпен начин чрез предпочитаните от тях канали (като социалните мрежи) и да насърчават включването им в решенията.

В свое съобщение от декември 2016 г. Комисията пое ангажимент да насърчи участието на младите хора след 2018 г.⁹ На свой ред, Съветът призова „да се поддържа и да се подобрява ефективността на европейското сътрудничество по въпросите на младежта след 2018 г.“¹⁰.

Ето защо Комисията предлага нова стратегия на ЕС за младежта, с която да бъде отбелязан съвместният ангажимент между Комисията и държавите членки в рамките на тази политика, при пълното зачитане на субсидиарността. За да се съгласува още по-ефективно политиката за младежта, като нейните цели се подкрепят с финансиране от ЕС, стратегията следва да се осъществява до края на следващата многогодишна финансова рамка. За приоритетите ѝ са ползвани солидни източници на данни¹¹, външна оценка¹², позиции, изразени от европейските институции, и консултации, проведени през 2017 г. като част от „Годината на вслушването“¹³ и „Новото

⁷ Съобщение на Комисията „Укрепване на европейската идентичност чрез образование и култура“ (COM(2017)673).

⁸ Експресно проучване на Евробарометър № 455.

⁹ Съобщение на Комисията „Инвестиране в младежта на Европа“ (COM(2016)940).

¹⁰ Заключение на Съвета относно стратегическите перспективи за европейското сътрудничество по въпросите на младежта след 2018 г., май 2017 г.

¹¹ Експресно проучване на Евробарометър № 455; Евростат (<http://ec.europa.eu/eurostat/web/youth/data/database>).

¹² SWD(2017) 280 и SWD(2017) 281 относно оценката на стратегията на ЕС за младежта.

¹³ Становища от държавите членки, Европейския парламент, Европейския комитет на регионите и Европейския икономически и социален комитет, както и резултати от структурирания диалог, целеви групи, онлайн консултации и конференция на заинтересованите страни. Вж. придружаващия Работен

повествование за Европа“¹⁴. В тях единодушно се подчертава, че сътрудничеството в ЕС по въпросите на младежта е донесло осезаеми ползи, като вниманието се насочва към неговия потенциал. Новата стратегия ще се основава на достиженията на предишната, като ще подобрява нейната достъпност, разпознаваемост и въздействие, за да се гарантира по-добро участие на младите хора.

Обобщение на основните действия

- Подобряване на **междусекторното сътрудничество** между областите на политики, включително посредством **координатор на ЕС за младежта**, за да се даде глас на младите хора при оформянето на политиките на ЕС
- **Проследяване** на разходите на ЕС в полза на младежта
- Започване на нов и по-приобщаващ **диалог по въпросите на младежта в ЕС** с акцент върху младите хора с по-малко възможности
- Премахване на пречките пред **мобилността с цел доброволческа дейност и солидарност, както и нейното улесняване**
- Изпълнение на **програма за работа с младежта** с цел по-високо признание за неформалното обучение
- Укрепване на връзката между политиката на ЕС за младежта и свързаните с нея програми на ЕС („Еразъм+“ и **Европейския корпус за солидарност**)

2. Ангажиране. Свързване. Овластяване.

Чрез сътрудничеството в ЕС по въпросите на младежта следва да се извлече максимално възможното от потенциала на политиката за младежта. Това сътрудничество позволява да се насърчава участието на младите хора в демократичния живот в съответствие с член 165 от Договора за функционирането на ЕС. Освен това чрез него може да се подкрепи социалната ангажираност, а така също и гражданските и социално-образователните дейности (работа с младежта), които предоставят на младите хора умения за живота и служат като мост към обществото, особено за тези от тях в неравностойно положение.

През следващите години стремежите в рамките на стратегията ще бъдат:

- Да се дава възможност на младите хора да бъдат **строители на собствения си живот, да изграждат своята устойчивост** и да си подсиgurяват с умения за живота, за да се справят с един променящ се свят;
- Да се насърчават младите хора да бъдат **активни граждани, дейци на солидарността и положителната промяна** в полза на общностите в цяла Европа, вдъхновявани от ценностите на ЕС и европейската идентичност;
- Да се спомага за предотвратяване на **социалното изключване на младите хора**;

документ относно резултатите от отворения метод на координация в областта на младежта в периода 2010 — 2018 г.

¹⁴ http://europa.eu/youth/have-your-say/new-narrative-for-europe_bg

- Да се подобрява **въздействието върху младите хора на решенията в политиката** чрез диалог и задоволяване на потребностите им в различните сектори.

За тази цел в рамките на сътрудничеството по политиката за младежта ще бъдат предприемани дейности, разпределени в три области на действие.

АНГАЖИРАНЕ: насърчаване на участието на младите хора в демократичния живот

СВЪРЗВАНЕ: сближаване на младите хора в целия ЕС и извън него с цел насърчаване на доброволната ангажираност, мобилността с учебна цел, солидарността и межкултурното разбирателство

ОВЛАСТЯВАНЕ: подкрепа за овластяването на младите хора чрез качество, новаторство и признание за работата с младежта

В стратегията ще се обръща специално внимание на:

Достигането до всички млади хора: Със стратегията следва да се преследва стремежът за подобряване на перспективите пред всички млади хора независимо от тяхната среда или социален статус. Програмата „Еразъм+ за младежта“ разполага с необходимото, за да достигне до младите хора с по-малко възможности, които представляват над 36 % от нейните бенефициери¹⁵. Въпреки това са необходими повече действия, за да бъдат политиката на ЕС за младежта и програмата „Еразъм+“ наистина приобщаващи.

Обхващането на нивата от глобалното до местното: Младите хора са ангажирани с решаването на глобални предизвикателства, и особено на целите за устойчиво развитие. От друга страна, овластяването на младежта започва на най-непосредствено равнище и зависи от разнообразната ситуация на младите хора. Чрез сътрудничеството в ЕС по въпросите на младежта следва да се изградят по-добри връзки със създателите на политики и прилагащите ги на регионално и местно ниво и да се насърчават инициативите на младежта на най-непосредствено равнище.

... и на виртуалния свят: Цифровите технологии коренно промениха живота на младите хора по много начини и политиките трябва да отразяват и възможностите, и предизвикателствата, като се използва потенциалът на социалните мрежи, на младежта се осигуряват цифрови умения и се насърчават критичното мислене и медийната грамотност.

2.1. АНГАЖИРАНЕ

На фона на размислите за бъдещето на Европа, сега е времето **да се вслушваме в младите хора, както и да ги овластим**, за да превърнат мечтите си в реалност.

Много от тях желаят да участват в политическия живот, но очакват мнението им да бъде зачитано. Често пъти те са по-слабо ангажирани от по-възрастните групи в гласуването или политическите партии, те заявяват интерес към политиката и имат най-положителното отношение към ЕС. Чувството на гражданска принадлежност към ЕС е по-силно сред хората, родени след 1980 г. (73 %), отколкото сред родените преди 1946 г. (54 %)¹⁶. Както се подчертава в

¹⁵ Годишен доклад за програмата „Еразъм+“ за 2016 г.

¹⁶ Стандартно проучване на Евробарометър № 86, 2016 г.

Доклада за гражданството на ЕС от 2017 г.¹⁷, ангажираността на младите е от решаващо значение предвид изборите за Европейски парламент през 2019 г.

Днес ангажираността с младите хора на политиката на ЕС за младежта се осъществява чрез структурирания диалог¹⁸, достигнал от 2010 г. насам до над 200 000 от тях. Макар тази форма на диалог да се е превърнала във влиятелен инструмент, Комисията предлага да се направи още една крачка и той да бъде обновен. Въз основа и на поуките от „Новото повествование за Европа“ **неговият обсег следва да бъде разширен** отвъд младежките организации, работещи в сферата на ЕС, и той следва да обхване по-разнообразна аудитория, включително на местно равнище. Диалогът следва да е ориентиран повече към групите в неравностойно положение, например като се надгражда над стратегията за приобщаване и многообразие¹⁹ в рамките на програмата „Еразъм+“, като същевременно се разчита на експертния опит на млади експерти и изследователи. В допълнение към получените признания младежки конференции и срещи, диалогът по въпросите на младежта в ЕС ще **обхване нови и алтернативни форми на участие, включително онлайн кампании** и консултации посредством цифрови платформи, свързани с Европейския портал за младежта. Диалогът ще бъде координиран на равнището на ЕС, поддържан от младите хора на всички равнища и подкрепян чрез национални работни групи с подобрени механизми за мониторинг. Той следва да бъде **прозрачен и разпознаваем** от гледна точка на въздействието. За да се даде възможност на младите хора да формират своето мнение въз основа на факти и доводи, от съществено значение е достъпът до качествена информация.

Сътрудничеството на равнището на ЕС ще се съсредоточи върху:

- **Започване на нов диалог по въпросите на младежта в ЕС**, за да може за решенията за политиката на ЕС да допринасят млади хора с различни мнения;
- **Консолидиране на Европейския портал за младежта** като единен цифров вход за достъп, през който младите хора да се ангажират с ЕС;
- **Активизиране на участието на младите хора** в демократичния живот, включващо достъп до качествена информация, удостоверена от надеждни източници, и насърчаване на участието в **европейските и други избори**;
- **Подкрепа за принципа „да се научим да участваме“** и повишаване на интереса спрямо действия за включване, в цяла Европа и извън пределите ѝ посредством „Еразъм+“.

Държавите членки се насърчават да се съсредоточат върху:

- **Поощряване на диалога и популяризиране на механизмите за участие на всички равнища на вземането на решения**, например чрез съвети по въпросите на младежта, като се обръща специално внимание на механизмите за обратна информация и достигането до младите хора от най-различни среди. Това би могло да включва подкрепа за публичните органи, за да усвояват практики на участие, например чрез инструментариуми;

¹⁷ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-118_bg.htm.

¹⁸ Структурираният диалог е консултативният процес за младежта съгласно стратегията за периода 2010 — 2018 г.

¹⁹ http://ec.europa.eu/assets/eac/youth/library/reports/inclusion-diversity-strategy_en.pdf

- **Насърчаване на социалното и гражданското ангажиране на младите хора,** включително на участието в младежки организации или на онлайн активизма;
- **Подпомагане, за да се подготвят младите хора за участие** чрез работа с младежта, младежки парламенти или симулации, действия в сферата на гражданското образование и медийната грамотност чрез полезни взаимодействия с формалното образование и публичните органи;
- Проучване на новаторски и алтернативни **форми на демократично участие;**
- **Използване на инструменти за насърчаване на дебата** относно ЕС, като например разработения в рамките на „Новото повествование за Европа“ инструментариум.

2.2. СВЪРЗВАНЕ

Чрез стратегията за младежта ще бъдат подкрепени **възможности** младите хора да придобият непосредствен опит в обмена, сътрудничеството и гражданското действие в европейски контекст.

„Еразъм+“ — един от най-успешните инструменти на ЕС, помага на младите хора да разширят своите хоризонти и да изградят мостове на територията на континента и отвъд. От 2014 до 2020 г. над 500 000 участници ще са придобили опит и умения в чужбина чрез младежки обмен и доброволчество. Виртуалният обмен по програмата „Еразъм+“²⁰ благоприятства диалога между младежта в ЕС и в държавите от Южното Средиземноморие. Подобен опит увеличава пригодността за заетост и помага да се развие разбиране за европейските ценности и толерантност²¹. ЕС следва да **разгърне новаторски начини за обединяване на младите хора**, като същевременно извлича ползите от добре изпитани формати, като младежкия обмен и сътрудничеството между младежки организации.

Младите хора все по-често се ангажират с доброволческа дейност²², но едва в 8 % от случаите в чужбина. ЕС подкрепя доброволчеството от над двадесет години. Понастоящем се предлага тази подкрепа да бъде разширена и да предоставя на младите хора нови възможности да изразяват солидарност (под формата на работни места или стажове) в рамките на Европейския корпус за солидарност. За да се осъществи неговият **пълен потенциал** и да се гарантира, че националните схеми позволяват трансграничен опит, Комисията и държавите членки следва да си сътрудничат с цел постигане на подкрепяща среда по отношение на политиката и на правните и административните аспекти.

²⁰ https://europa.eu/youth/erasmusvirtual_bg

²¹ http://www.researchyouth.net/documents/ray_policybrief_2014.pdf

²² През последните 12 месеца 31 % от младите хора са участвали в доброволчески дейности (увеличение с 6 пункта спрямо 2014 г., проучване на Евробарометър № 455).

Сътрудничеството на равнището на ЕС ще се съсредоточи върху:

- **Свързване на младите хора в цяла Европа и извън нея**, отчитане на опита от „Обединената европейска младеж“²³, изграждане на мрежи от млади хора от различни части на Европа, **виртуален обмен** по програмата „Еразъм+“, както и други действия по „Еразъм+ за младежта“;
- **Подкрепа за внедряването на Европейския корпус за солидарност** чрез сътрудничество в областта на политиката и изграждане на общности, по-специално чрез **актуализиране и разширяване на Препоръката на Съвета от 2008 г. относно мобилността на доброволците**, и доукрепване на потенциала на портала на **Европейския корпус за солидарност** за достигане до младите хора и за спомагане за изграждането на общност;
- **Увеличаване на участието в трансграничната мобилност с учебна цел и трансграничната солидарност** в рамките на програмата „Еразъм+“ и **Европейския корпус за солидарност** с акцент върху хората с по-малко възможности.

Държавите членки се насърчават да се съсредоточат върху:

- **Насърчаване на ангажираността на младите хора по отношение на солидарността**: поощряване на схеми за подпомагане и на изграждане на капацитет за организации, работещи в тази област, повишаване на осведомеността за възможностите и предоставяне на информация за правата и ползите при участие в доброволческа дейност или работа в служба на обществото. При разработването на национални схеми държавите членки следва да се стремят към допълняемост и полезни взаимодействия с Европейския корпус за солидарност;
- **Преглед и премахване на правните и административните пречки пред трансграничната солидарност**: държавите членки следва да установят препятствията пред младите хора, желаещи да се занимават с трансгранична доброволческа дейност (от гледна точка на осигурителни плащания, здравно осигуряване и др.), и да предприемат отстраняването на тези препятствия;
- **Насърчаване на признаването на доброволческия опит и на валидирането на резултатите от наученото**: освен вътрешно присъщата стойност на доброволчеството, която то носи на обществото, уменията, развивани от доброволците, заслужават да получат признание на пазара на труда.

2.3. ОБЛАСТЯВАНЕ

Работата с младежта носи единствени по рода си ползи за младите хора при прехода им към зряла възраст²⁴, като им предлага сигурна среда за придобиване на самоувереност и учене по неформален начин. За работата с младежта се знае, че осигурява на младите хора

²³ https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding/european-youth-together-eacea162018_en

²⁴ Експертна група по темата „Принос на работата с младежта и на неформалното и самостоятелното учене за справяне с предизвикателствата пред младите хора, особено с прехода от образование към заетост“. http://ec.europa.eu/assets/eac/youth/library/reports/contribution-youth-work-summary_en.pdf

ключови компетентности и умения като работа в екип, лидерски качества, межкултурни компетентности, управление на проекти, решаване на проблеми и критично мислене. В някои случаи тя е мостът към образование, обучение или работа и така предотвратява изключването.

За да се извлекат ползите от това, е **необходимо по-голямо признание** за неформалното учене чрез работа с младежта, която е особено полезна за хората с ограничени формални квалификации като начин за подобряване на пригодността за заетост и предприемаческите умения. Признанието може да бъде подобро чрез по-системно **използване на качествени инструменти**.

От друга страна, самите хора, работещи с младежта, трябва да се адаптират към променящите се нужди и навици на младите хора и към **технологичната промяна**. Те трябва да актуализират своите умения, за да разбират проблемите, с които се сблъскват младите хора онлайн, и да използват новите възможности, предлагани от цифровото обучение, в съответствие с Европейската рамка за цифрова компетентност на гражданите²⁵ и плана за действие в областта на цифровото образование²⁶. Работата с младежта пострада от намаляването на финансирането в много части на Европа²⁷, ето защо такова финансиране нерядко е предизвикателство.

Сътрудничеството на равнището на ЕС ще се съсредоточи върху изпълнението на програма за работа с младежта с цел качество, новаторство и признание на работата с младежта:

- Разработване и разпространение на **практически инструментариуми** за качествена работа с младежта;
- Подкрепа за дейности на най-непосредствено равнище, насочени към **признанието, новаторството и изграждането на капацитет във връзка с работата с младежта** по програмата „Еразъм+“;
- Подкрепа за взаимното обучение и набирането на фактология относно **цифровата работа с младежта, уменията на хората, работещи с младежта, и финансирането** на работата с младежта.

Държавите членки се насърчават да се съсредоточат върху:

- **Развиване на качеството:** инструментите и системите за качество, които трябва да бъдат използвани при обучението на хората, работещи с младежта, следва да съответстват на променящите се обстоятелства в живота на младите хора и да бъдат интегрирани в по-широк подход към качеството с цел да се овластят организациите.
- **Адаптиране към цифровите възможности:** структурата, методите и каналите за комуникация на работата с младежта следва да се адаптират към цифровия свят — при тази работа следва да се използват технологиите и педагогически практики, за да се увеличи достъпът и да се помогне на младите хора да се

²⁵ Известна също така като DigComp.

²⁶ COM(2018) 22 final.

²⁷ Проучване Working with young people: the value of youth work in the EU (Работа с младите хора: стойността на работата с младежта в ЕС), ICF-GHK, 2014 г., Европейска комисия.

справят с цифровите средства. Цифровата работа с младежта следва да бъде включена в обучението на хората, работещи с младежта, както и в трудовите стандарти и стандартите във връзка с компетентностите в сферата на работата с младежта, когато тези стандарти съществуват.

- **Насърчаване на признанието:** за да придобие работата с младежта по-голяма стойност за младите хора, участващи в нея, следва да се разработят подходящи и общоприети инструменти за признание в съответствие с Препоръката на Съвета относно валидирането на неформалното и самостоятелното учене и с програмата за развитието на уменията²⁸.
- **Достигане до всички млади хора, и особено до тези от тях с по-малко възможности:** работата с младежта притежава единствен по рода си потенциал да достига до най-уязвимите хора и да решава техните индивидуални нужди.

3. Ефективно, фокусирано и съвместно изпълнение между отделните сектори

3.1. Работа между отделните сектори

Положението на младите хора в Европа е многообразно и белязано от предизвикателства, които трябва да бъдат решавани в рамките на различни области на политиката. Въпреки положителните тенденции, като повишеното участие във висшето образование, намаляването на случаите на преждевременно напускане на училище и на равнищата на младежката безработица (въпреки че са все още високи)²⁹, продължават да са налице големи, често взаимосвързани предизвикателства. Сред тях е много високата безработица в някои държави членки, региони и групи, растящата младежка бедност, несигурната заетост, неравнопоставения достъп до качествено образование или въпроси, свързани със здравето.

В този контекст справянето с младежката безработица и с високия процент на млади хора, намиращи се извън системите на заетост, образование или обучение (NEET), бе приоритет на ЕС, подкрепян чрез конкретни инициативи: над 3,5 милиона души — млади хора, са се ползвали всяка година от въведената през 2013 г. гаранция за младежта. За периода от 2014 до 2020 г. по линия на Европейския социален фонд и инициативата за младежка заетост за преки инвестиции в мерки за младежка заетост са заделени общо 14,5 милиарда евро. Въпреки напредъка в стратегията на ЕС за младежта и в доклада за оценка относно изпълнението на гаранцията за младежта в държавите членки се подчертава нуждата от изграждане на мостове между сектора на младежта и този на заетостта и от достигане до младите хора, намиращи се извън системите на заетост, образование или обучение, които се сблъскват с множество пречки. Освен това в плана за действие относно интеграцията на граждани на трети държави³⁰ и в Съобщението „Закрилата на децата мигранти“³¹ се признава важността на подкрепата за интеграцията на младите мигранти и бежанци.

²⁸ „Образование и обучение 2020“ (2015/C 417/04), „Нова европейска програма за умения“ COM(2016) 381.

²⁹ Придружаващ Работен документ относно положението на младите хора в ЕС.

³⁰ COM(2016) 377

³¹ COM(2017) 211 final

В не всички осем области на действие³² са постигнати еднакво положителни резултати — съгласно оценката те се движат в твърде широки граници. Някоя държава членка не е предприела действия по всички тези области на действие едновременно, тъй като не навсякъде те са имали еднакво значение.

За да се повиши ефективността, Комисията предлага двустранен подход:

1) Укрепване на младежката перспектива между всички области на политиката на равнището на ЕС чрез:

- **Гарантиране, че опасенията на младите хора се вземат предвид при изготвянето на политиките на ЕС, именно чрез координатор на ЕС по въпросите на младежта, който ще бъде контактът на Европейската комисия и видимото референтно звено за младите хора. Мисията на координатора на ЕС по въпросите на младежта е да предоставя съвети относно политиката за младежта на отговорния комисар; да спомага за осигуряване на координиране и съгласуваност, и да повишава осведомеността относно действията на ЕС в тази област в тясно сътрудничество с институциите и агенциите на ЕС, както и с държавите членки, както и да споделя резултатите от диалога по въпросите на младежта в ЕС и да предоставя обратна връзка на младите хора, включително чрез Европейския портал за младежта и платформата на стратегията на ЕС за младежта³³;**
- укрепване на **прозрачността на действията на ЕС** в полза на младите хора, включително проследяване на разходите на ЕС във връзка с младите хора³⁴;
- насърчаване на **моделите на създаване на политики, основани на участието**, включващи младите хора, като например **лаборатории за политиката за младежта**³⁵;
- **подкрепа за държавите членки при разработването на политики за младежта** чрез събиране на фактология, взаимни обучения и споделяне на добри

³² Образование и обучение, заетост и предприемачество, здраве и благосъстояние, участие, доброволчески дейности, социално приобщаване, младежта и светът, творчество и култура.

³³ Координаторът на ЕС по въпросите на младежта ще бъде съветник, работещ в службите, подпомаган от генералната дирекция, отговаряща за политиката за младежта. Задачите на координатора ще включват ръководене на диалога по въпросите на младежта в ЕС от страна на Комисията, обработване на мненията на младите хора и на резултатите от диалога по въпросите на младежта в ЕС, за да ги споделя със съответните служби на Комисията, както и да поддържа отношения с Европейския парламент и със създателите на политики в държавите членки. Координаторът ще служи също така като първа точка за контакт за младите хора и техните представители, ще ръководи действията по информиране и комуникация, насочени към младите хора, в сътрудничество с други съответни служби на Комисията.

³⁴ Става дума за финансирането, насочено към отделни лица, а също и за използването на приблизителни оценки, за да се избегне създаването на допълнителна административна тежест от гледна точка на докладването и събирането на данни, по-специално за програми като Еразъм+. Европейския корпус за солидарност; Европейска програма за заетост и социални иновации; „Хоризонт 2020“; „Творческа Европа“; „Европа на гражданите“; Програма „Права, равенство и граждани“; Здравна програма на ЕС; „Еразъм за млади предприемачи“ (COSME); Инициатива за младежка заетост; Европейски структурни и инвестиционни фондове; Схема за млади земеделски стопани (Обща селскостопанска политика); Доброволци на ЕС за хуманитарна помощ; Европейски инструмент за съдействие.

³⁵ Първата лаборатория за политиката за младежта се проведе през 2017 г. с участието на три съседни държави: <https://blogs.ec.europa.eu/eupolicylab/>

практики, в т.ч. на нови инструменти, като например партньорски оценки и консултации;

- принос, посредством инструменти за младежко сътрудничество като взаимни обучения, фактология, координатора или диалога, към **междусекторните инициативи** за младежта, като например гаранцията за младежта, Европейската мрежа на стажуващите³⁶ и призива от Тарту за здравословен начин на живот³⁷.

2) Насочване на фокуса на стратегията: Комисията приканва държавите членки да се концентрират върху целенасочени действия, възплъщаващи приоритетите на ЕС в национален контекст, които да бъдат определени в **национални планове за действие**.

Тези планове следва да се основават на междусекторно сътрудничество в рамките на политиката за младежта и други области на политики, като се надгражда върху съществуващи механизми за управление, например като част от осъществяването на схемата за гаранция за младежта.

Те следва да гарантират солидни връзки между **транснационалните дейности на сътрудничество**³⁸ на националните агенции, изпълняващи програмата „Еразъм+“, и областите, установени в националните планове за действие като области за повишаване на съгласуваността между изпълнението на политиката и на програмата.

Междусекторното сътрудничество следва да се укрепи **на всички нива на вземане на решения**, като се търсят полезни взаимодействия и допълняемост между действията и се включва по-сериозно участие на младежта. Държавите членки следва да насърчават младите хора и други заинтересовани страни да организират съвместни инициативи, например в сферата на образованието, заетостта, цифровите технологии, спорта, устойчивостта и международното сътрудничество, като използват пълния потенциал на финансирането от ЕС.

През 2017 г. — „Годината на вслушването“, заинтересовани страни обърнаха внимание на следните предизвикателства, които биха могли да послужат като области за интегриране на действията: образование — обучение; заетост — предприемачество; здраве, включително психично здраве; бедност — социално изключване; интеграция на младежта с мигрантски произход³⁹; интернет грамотност — медийна грамотност; устойчивост — изменение на климата.

3.2. Многостепенно управление чрез участие

Управлението ще бъде подобро чрез:

Основано на факти създаване на политики и мониторинг: Ефективното изпълнение почива на солидни факти. **Таблицата с показатели във връзка с младежта** се превърна във високо ценен инструмент за проследяване на тенденциите в състоянието на младежта. В рамките на сътрудничеството в ЕС следва да се проучи още използването на **показатели на политиката** за проследяване на изпълнението на

³⁶ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1147&langId=bg>.

³⁷ https://ec.europa.eu/sport/news/20170922-ewos-navracsics-health-call-tartu_fr

³⁸ Дейности, организирани от националните агенции, отговарящи за програмата „Еразъм+“.

³⁹ През 2014 г. родените в чужбина млади хора, както и тези, родени тук, но чиито родители, са родени в чужбина, представляват 20 % от жителите на ЕС на възраст 15 — 29 години, като се предвижда този дял бързо да расте поради притоците мигранти от първите години на XXI век насам.

стратегията⁴⁰. През 2019 г. ще бъде извършен преглед на политиката за финансираните от ЕС научноизследователски проекти, за да се изведат важни констатации за тази област.

Акцент и гъвкавост: Стратегията ще акцентира върху общите между държавите членки приоритети за младежта в ЕС, като същевременно ще позволява гъвкавост при изпълнение на интегриращите действия с цел да се приспособят приоритетите на ЕС към националните условия. Очаква се Съветът да определи тригодишни **работни планове на равнището на ЕС** заедно с Комисията.

Управление чрез участие: Нова **платформа** ще предоставя на заинтересованите страни по-голяма роля за координиране на изпълнението на стратегията, като ще предлага възможности за обмен на информация относно дейностите и резултатите. Комисията ще организира специални срещи за представителите на младежки организации, организации на гражданското общество, институциите на ЕС и социални партньори.

Рационализирано докладване и оценяване: Комисията ще докладва на всеки три години относно изпълнението въз основа на информацията, предоставяна от държавите членки, уикисайта за младежта⁴¹ и показатели. Докладът ще съдържа информация за използването на програмите на ЕС за постигане на целите на политиката. Комисията ще проведе междинна оценка през 2023 г. и евентуално преглед през 2024 г. Държавите членки се насърчават да направят същото.

Взаимно обучение и разпространение: Експертни групи ще продължат да разработват насоки на политиката и практически инструменти и да споделят добри практики; стратегията ще предлага нови инструменти за взаимно обучение, като партньорски проверки и консултации. Чрез нея ще бъде преследван по-систематичен подход към качествена информация за младежта, разяснителни дейности и разпространение, като за основа се използват съществуващи нейни мрежи.

Мобилизиране на програмите и фондовете на ЕС: Чрез стратегията ще се насърчава ефективното използване на програмите и фондовете на ЕС, като „Еразъм+“, Европейския корпус за солидарност, европейските структурни и инвестиционни фондове, „Хоризонт 2020“, в т.ч. действията „Мария Склодовска-Кюри“, „Творческа Европа“ и техните програми приемници. Комисията призовава държавите членки да проучат възможности за полезни взаимодействия между източниците на финансиране на равнището на ЕС и на национално, регионално и местно равнище.

Заклучения и следващи стъпки

Младите хора имат основателни амбиции за своето бъдеще в Европа. От своя страна, Европа трябва да им предложи по-добри възможности за живот и да предприема действия предвид техните безпокойства.

Чрез стратегията ще се изгради по-силна връзка между ЕС и младите хора посредством приобщаващи и цифрови методи за провеждане на диалог, ще се получат ефективни резултати чрез фокусирани приоритети и действия и ще се осигури по-ефективна структура с цел набеязване и предаване на идеите на младите хора и споделяне на информацията относно предприетите в тяхна полза действия.

⁴⁰ Предложение, включено в Работния документ на службите на Комисията относно резултатите от отворения метод на координация.

⁴¹ <https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/en/youthwiki>

Всичко това ще бъде подпомогнато посредством по-силни връзки с фондовете на ЕС. Освен това чрез стратегията за младежта ще се търси по-голяма ангажираност от страна на заинтересованите страни чрез по-сериозно включване на младежта и чрез нови платформи на равнището на ЕС и извън неговите предели. Гъвкавото определяне на приоритетите и изпълнение на равнището на ЕС ще направи стратегията по-приложима към местните условия, като се зачитат компетентностите на всяко ниво на управление, и то с подкрепата на Европейската комисия.

Комисията приканва Съвета да одобри предложената стратегия на ЕС за младежта за периода 2019 — 2027 г., като се основава също и на целите за младежта⁴², предложени в рамките на конференцията на ЕС за младежта през април 2018 г.

Съветът се приканва още да приеме работен план за периода 2019 — 2021 г., като вземе предвид предложените в настоящото съобщение мерки, подробно разгледани в работния документ на службите на Комисията относно резултатите от отворения метод на координация.

⁴² <http://www.youthgoals.eu/>